

Vlaams
Parlement

vergadering **C248**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 27 april 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Zuhhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de daling van het bijkomend ruimtebeslag in Vlaanderen – 2803 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de kritiek op de beleidskeuzes inzake de bouwshift – 2967 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Zuhhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de inzameling van asbestcement aan huis – 2851 (2020-2021)	12
VRAAG OM UITLEG van Martine Fournier aan Zuhhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over afgeschreven tweedehandsvoertuigen – 2885 (2020-2021)	16
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de ontharding van voortuinen – 2889 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Zuhhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het ontharden van voortuinen – 2939 (2020-2021)	19

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de daling van het bijkomend ruimtebeslag in Vlaanderen – 2803 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de kritiek op de beleidskeuzes inzake de bouwshift – 2967 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): In de periode 2013-2019 is het ruimtebeslag in Vlaanderen gestegen van ongeveer 440.000 hectare tot ruim 453.000 hectare ofwel van 32,5 procent naar 33,3 procent. Dat leren we uit de recent gepubliceerde cijfers van het Departement Omgeving, in samenwerking met Statistiek Vlaanderen. Dat komt voor die periode uit op een groeisnelheid van ongeveer 5,1 hectare per dag. De grootste stijging is logischerwijs te vinden binnen de industrie, huisvesting of transportinfrastructuur.

Wanneer we dieper inzoomen op de cijfers, dan zien we recente evoluties die een stuk gunstiger zijn. Zo zou het totale bijkomende ruimtebeslag ondertussen afgenomen zijn tot 4,58 hectare per dag. In vergelijking met 2018 is dat een daling van 36 procent en komen we opnieuw op het peil van bijvoorbeeld 2014. Het lijkt erop dat het effect van de aangekondigde bouwshift ook op het terrein merkbaar is. Wat betreft de impact van wonen op het ruimtebeslag lijken de cijfers van onder meer de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat (Fednot) te bevestigen dat bijvoorbeeld appartementen in 2019 momenteel 80 procent van de totale toename van woningen bedragen, terwijl dat getal in 2001 nog maar 48 procent bedroeg. Dat betekent dat er een positieve evolutie richting verdichting bezig is.

De uitdagingen die vandaag gepaard gaan met de bouwshift, zijn groot. Dat heeft niet alleen te maken met de demografische groei, maar ook met fenomenen zoals gezinsverdunding die een invloed op het woonpatrimonium hebben. We zullen de komende jaren moeten zorgen voor een versnelde uitrol van kwaliteitsvolle verdichtingsprojecten zodat gezinnen en huishoudens ook in de toekomst op een leefbare en betaalbare omgeving kunnen rekenen. Dat betekent dat we in onze centra goed zullen moeten letten op het beleid dat gevoerd wordt op het vlak van groen, waterbeheer, mobiliteit, energie en het aangepaste woonaanbod. Een volledige bouwstop – maar daar hebben we het al vaker over gehad in deze commissie – is dus het laatste wat we nodig hebben in de gebieden waar de bevolkingstoename het sterkste is. Het gaat vooral over slimmer bouwen.

Ik ga heel specifiek in op de definitie van het ruimtebeslag. Dat is de ruimte die ingenomen wordt door huisvesting, industriële en commerciële doeleinden, transportinfrastructuur en recreatieve doeleinden. Dat is in overeenstemming met de Europees gehanteerde definitie van 'settlement area'. Dat betekent dat ook de tuin bij een woning, de bossen in de militaire domeinen, buurtparken, sommige weiden, voetbalvelden enzovoort onder het ruimtebeslag worden gecategoriseerd en in de perceptie ook gebetonneerd zijn.

Zo'n definitie komt het debat niet ten goede en helpt ook niet om bij te dragen aan oplossingen voor de droogteproblematiek en dergelijke meer. Daarom hebben we in het Vlaamse regeerakkoord opgenomen om met het oog op de realisatie van de doelstellingen van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) voor een sterke vereenvoudiging van de regelgeving te gaan en de differentiatie van de term ruimtebeslag te bekijken.

Daarom heb ik de volgende vragen, minister. Kunt u de geschetste trends bevestigen? Wat is uw visie daarover?

Hoe analyseert u de cijfers voor de periode 2018-2019? Zitten we daarmee op schema om de gevraagde 3 hectare te bereiken tegen 2025?

Welke concrete plannen werkt u uit om de steeds toenemende bevolkingsgroei in de volgende decennia op te vangen?

Hoever staat het met het herbekijken van de differentiatie van de term ruimtebeslag? Wordt die meegenomen in de uitwerking van de beleidskaders? Welk onderzoek loopt er momenteel nog ter onderbouwing van die beleidskaders?

Plant u een periodieke monitoring en rapportering van de tendensen op het vlak van het ruimtebeslag?

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, ik noteer om te beginnen dat ik de heer Coenegrachts wel degelijk het woord demografie of demografische verandering heb horen uitspreken. Ik zal dat goed onthouden voor wanneer we nog eens een debat hebben en ik daarop wijs en daarover vooral hoongelach hoor bij de traditionele partijen.

Dit gezegd zijnde, stellen dat het zo niet verder kan met het toenemend ruimtebeslag in Vlaanderen, is een open deur intrappen. De huidige Vlaamse Regering en de Vlaamse minister van Omgeving zijn tot op heden echter nog niet verder geraakt dan het verguisde betonstopdossier van hun vorige ambtsgenoten over te nemen en het kind een andere naam te geven, kwestie van aan 'window dressing' te doen, namelijk de bouwshift.

Inhoudelijk blijft dit dossier echter onveranderd. De gewone Vlaamse burger die ergens nog over een stukje bouwgrond beschikt als appeltje voor de dorst of om zijn kinderen te helpen, wordt verder geviseerd en als de grote boosdoener bestempeld voor dit verder toenemend ruimtebeslag.

Uit het recent rapport van het onderzoekscentrum Duurzaam Ruimtegebruik en Mobiliteit van de Hogeschool Gent blijkt dat de beleidskeuzes over dit bouwshift-dossier verkeerd waren. Volgens dit centrum dreigt de Vlaamse Regering zich met haar Instrumentendecreet dat de bouwshift moet realiseren, volledig van focus te vergissen.

Niet de woonuitbreidingsgebieden die de regering tot 2040 onder een stolp wil plaatsen of de gewone Vlaming die ergens nog een klein lapje grond bezit, zijn volgens de onderzoekers het probleem. De Vlaamse minister van Omgeving en haar regering gebruiken die items om de aandacht af te leiden van de echte discussie die zou moeten worden gevoerd.

Nog volgens die onderzoekers moet het ruimtebeslag door de uitbreidende havens en industrie prioritair op de bouwshiftagenda worden geplaatst.

Welke grote terreinen, vaak in bezit van bedrijven, havenbedrijven en gemeenten, nog ontwikkeld mogen worden en welke vergoeding tegenover een mogelijke herbestemming van dat type gronden staat, alsook welke grote clustering van onze bestaande havens en industriezones in Vlaanderen in de toekomst nog wenselijk is, moet volgens de onderzoekers van de Hogeschool Gent de eigenlijke kern van het bouwshiftdebat en de wetgeving worden.

Vandaar mijn vragen: hoe reageert u, minister, op dit rapport van het onderzoekscentrum Duurzaam Ruimtegebruik en Mobiliteit van de Hogeschool Gent?

Werd er een gelijkaardig onderzoek of rapport besteld in de aanloop naar het ontwerp van Instrumentendecreet? Zo ja, wat waren de resultaten daarvan? Zo neen, waarom niet en hoe werd de focus van het huidige ontwerp van Instrumentendecreet op de woonuitbreidingsgebieden bepaald?

Zult u, rekening houdend met het rapport, de lopende procedure voor een Vlaams Instrumentendecreet on hold zetten en het ruimtebeslag door de havens en de industrie verder laten onderzoeken en in rekening brengen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u wel voor de vragen. We hebben daar vorige week in het parlement ook een discussie over gehad. Ik denk dat het nog regelmatig op de agenda zal staan. Dat is ook logisch. Het is een heel moeilijk probleem dat we zullen moeten oplossen. We zullen de richting moeten aanduiden waar we naartoe willen gaan met de bouwshift.

Collega Coenegrachts verwijst naar cijfers die denk ik afkomstig zijn van de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB). Die spreekt over een cijfer van 4,58 hectare per dag bijkomend ruimtebeslag. Ik weet niet waar dat cijfer vandaan komt.

We werken natuurlijk met de cijfers van het Departement Omgeving. Het is belangrijk dat we altijd dezelfde methodiek en bronnen gebruiken bij het opmaken van cijfergegevens en ook bij het in kaart brengen van trends. We doen dat door die ook te publiceren bij Statistiek Vlaanderen. Daar wordt het ruimtebeslag ook gemonitord en om de drie jaar ook gepubliceerd. In dat rapport zitten we in de periode 2016-2019 aan een ruimtebeslag van ongeveer 4,99 of 5 hectare. Ik weet niet vanwaar het cijfer van de VCB komt. Sta me toe om te zeggen dat ik de cijfers van mijn administratie net iets meer vertrouw en ik er de voorkeur aan geef om daarmee te werken.

We zitten natuurlijk niet op de juiste trend als we in 2040 tot die 0 hectare per dag komen. Dat wil zeggen dat we extra maatregelen zullen moeten nemen om die verdichting binnen het bestaande ruimtebeslag te kunnen realiseren, dat we ook waarschijnlijk minder populaire maatregelen moeten nemen zoals het aansnijden van onbebouwde ruimte, enzovoort. Ook met de beleidskaders is het departement bezig, dat heb ik vorige week ook gezegd. Ik hoop dat we tegen het einde van dit jaar tot een resultaat zullen komen.

Ik wijs nogmaals op het gevaar om cijfers uit verschillende databronnen te vergelijken. Op basis van één bepaald cijfer, van waar het ook komt, kun je tot een andere beleidsuitspraak komen. Vandaar blijven wij onze cijfers monitoren en ook via Statistiek Vlaanderen meegeven.

Collega Coenegrachts vraagt ook welke concrete plannen ik uitwerk om de steeds toenemende bevolkingsgroei op te vangen. Volgens de meest recente gegevens van Statistiek Vlaanderen telt Vlaanderen nog 43.000 hectare waarop woningen of appartementen mogelijk zijn.

Mijnheer Coenegrachts vraagt of er voldoende gronden zijn en welke investeringsprojecten of wijzigingen aan de regelgeving op tafel liggen omdat de bevolking natuurlijk zal aangroeien in Vlaanderen. Daar heb ik verwezen naar de 43.000 hectare gronden waar woningen en appartementen mogelijk zijn. De helft ervan is reeds als 'bestaand ruimtebeslag' opgenomen in de tabel. Daarnaast blijft er nog 22.700 hectare woongebied en woonuitbreidingsgebied zonder ruimtebeslag en daar zullen de principes van de bouwshift op toegepast moeten worden in de toekomst.

Hoever staat men met het herbekijken van de differentiatie van de term ruimtebeslag? Voorlopig zie ik geen redenen om de definitie op zich te wijzigen. Deze Europese definitie kent ook doorwerking in de strategische visie van het BRV en de monitoring. Ook is er een bevraging geweest van het Europees Milieuagentschap, en die gaf ook geen aanleiding om de term te wijzigen.

U suggereert dat 'ruimtebeslag' geen goede indicator zou zijn voor bepaalde problemen zoals droogte. Daarvoor bestaan natuurlijk andere indicatoren, denk aan de droogtegevoeligheid van de bodem, de verhardingsgraad, het erosierisico, enzovoort.

Vandaag bestaat in de monitoring van het ruimtebeslag ook al differentiatie in meerdere subcategorieën. Dit komt ook duidelijk naar voren in het recente rapport van de Hogeschool Gent. Dus we zien dat het niet alleen gaat om woongebieden, maar dat er ook andere bestemmingen zijn die nog een aanzienlijke oppervlakte hebben en die bedreigd worden met ontwikkeling: naast de 22.700 hectare woongebied is er 10.800 hectare industriegebied, 6700 hectare recreatie, 14.100 hectare parkgebied en 5700 hectare zone voor gemeenschapsvoorzieningen.

Het is voor mij dan ook duidelijk dat we een gedifferentieerd beleid moeten voeren naargelang die onderliggende bestemmingen. De maatregelen die we zullen nemen ten aanzien van woon- en industriegebieden zullen dan ook – ik denk dat dat logisch is – anders zijn voor recreatie- en parkgebieden. Die zaken nemen wij mee, of beter zijn we aan het meenemen, richting de uitwerking van de beleidskaders die dan ook, zoals ik eerder heb gezegd, bindende bepalingen zullen inhouden. Dat zal aanleiding geven tot aanpassing van het reglement.

En ten slotte is er de vraag van collega Coenegrachts omtrent periodieke monitoring. Het ruimtebeslag wordt driejaarlijks gemonitord: we kennen 2013, 2016 en 2019. De resultaten worden gepubliceerd door Statistiek Vlaanderen. Ik denk dat dat goed is, tenzij u zegt dat we dat moeten aanpassen, dat we dat bijvoorbeeld om de twee jaar moeten doen. Om een goed beeld te krijgen, denk ik dat we dat driejaarlijks moeten doen.

Vervolgens zijn er de vragen van collega Van Rooy. Inderdaad, het onderzoeksrapport van de Universiteit Gent zegt ook heel duidelijk dat de verantwoordelijkheid van het hele bouwshiftverhaal zit op alle bestuursniveaus die kunnen ingrijpen in ruimtelijke ordening.

U vraagt ook of er naar aanleiding van het Instrumentendecreet een dergelijk onderzoek of rapport heeft plaatsgevonden. Ja, dat spreekt voor zich. Anders zou dat een beetje raar zijn voor de administraties, dan hebben zij niets gedaan. Uiteraard is er reeds onderzoek gebeurd. U vindt dat ook terug op de website van het Departement Omgeving. Het was nu niet dat iedereen daar van zijn stoel was gevallen. U vindt dat op de website, u kunt al die rapporten ook downloaden. Ik denk ook aan het Ruimterapport Vlaanderen (RURA), de Ruimtelijke Staat van Vlaanderen uit 2016, enzovoort. Er zijn heel veel studies die we al kennen en die aanleiding hebben gegeven om naar dat ruimtebeslag van 0 hectare per dag te gaan tegen 2040.

We zitten in Vlaanderen nu aan 33 procent ruimtebeslag. Dat is veel te veel, we zijn de trieste koploper in Europa. Ik heb al verwezen naar het Instrumentendecreet, ook naar de gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplannen (GRUP's) die wij nemen, ook het voorstel van decreet omtrent de woonreservegebieden, de beleidskaders die er moeten aankomen, de schrapping van de 1600 ha watergevoelig openruimtegebied (WORG). Voor alle duidelijkheid: de focus is veel breder dan de woonreservegebieden alleen.

Natuurlijk nemen we Hogeschool Gent ook mee naar de taskforce, zowel voor de verschillende aspecten die in het Instrumentendecreet zitten inzake vergoedingen maar ook voor de impact van hoe we dat de komende twintig jaar gaan bekostigen. Het is belangrijk dat we dat heel duidelijk in kaart brengen. Ik heb ook gezegd dat men daar geen jaar over moet doen. Ik denk dat alles op tafel ligt, het beleidskader komt er eind dit jaar aan. Ik hoop dat we van de taskforce aanbevelingen zullen krijgen waar we nog in kunnen wijzigen.

Ik hoef jullie niet te vertellen dat het dossier heel geladen is. Het is heel gevoelig. Ik hoop toch dat we eind dit jaar al die elementen die ik benadrukt heb, goedgekeurd krijgen in het parlement en dat er dan ook duidelijkheid is voor de komende jaren voor alle entiteiten: lokale besturen, provincies, iedereen die vergunningen aflevert. Het is natuurlijk van groot belang. Als we zien dat 33 procent van Vlaanderen helaas verhard is, dan heeft dat natuurlijk ook gevolgen voor andere milieuaspecten.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. We kunnen discussiëren over de periode waarop we de cijfers interpreteren. Maar het is onmiskenbaar zo dat er op het terrein steeds meer aandacht is voor het realiseren van verdichtingsprojecten, voor het anders denken over wonen en anders omgaan met de beschikbare ruimte. Voldoende cijfers geven daar voldoende indicaties over.

Verder ben ik het natuurlijk volledig met u eens dat dit dringend is en dat we dringend werk moeten maken van het nodige regelgevende kader. Het Instrumentendecreet ligt natuurlijk in het parlement. Maar we zullen wachten op de resultaten van de taskforce die u recent in het leven hebt geroepen. U plakt daar nog geen timing op. Maar misschien is dat wel een bijkomende vraag: wanneer denkt u dat die taskforce concrete dingen kan opleveren? Hoe staat het daar op dit moment mee?

Wel positief aan de studie van de UGent waarnaar werd verwezen door de collega is het inzicht, niet alleen dat wonen op zich niet de grootste hap, niet het grootste probleem is, maar ook dat, als men die woonuitbreidingsgebieden bekijkt, het gaat over 22.000 hectare in plaats van de 42.000 hectare waarvan we uitgingen bij het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV). Het gaat dus helemaal niet over de aantallen waaraan vroeger werd gedacht. Dat zou ook degenen die zich ongerust maken over de kostprijen wat moeten kunnen geruststellen.

Minister, over de timing van de taskforce krijg ik dus toch graag wat meer duidelijkheid.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister Demir, ik hoor u spreken over het nemen van minder populaire maatregelen. Wat bedoelt u daar precies mee? Over welke maatregelen gaat dat?

Ik heb een tweede bijkomende vraag, die ik ook kort heb gesteld in de plenaire vergadering. Zal de bevolkingsgroei, de demografie waarvan hier sprake is, ook worden meegenomen in de voortzetting van dit Instrumentendecreet? Of zal dit, zoals van oudsher helaas het geval is, een blinde vlek blijven? Ik heb het over het aantal mensen dat in Vlaanderen woont en werkt, in hoeverre de toename daarvan behapbaar blijft en in hoeverre dat een impact zal hebben op het toenemende ruimtebeslag.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Voorzitter, ik wil graag dieper ingaan op de poging tot vervalste boekhouding die men bij de Vlaamse Confederatie Bouw hanteert als het over ruimte gaat. Als het van hen afhangt, zijn twee planten op mijn terras al een bos. Maar, collega's, voor alle duidelijkheid: er is een verschil tussen ruimtebeslag aan de ene kant, verharding aan de andere kant en nog een hele hoop andere definities die in het verleden en op dit moment vrij duidelijk en helder zijn bepaald en die op lange termijn vergelijkingen toelaten.

De studie waarnaar collega Coenegrachts verwees, is in mijn ogen vooral een vrij lachwekkende poging om argumenten te vinden om gewoon verder te doen zoals men altijd bezig is geweest en de commerce draaiende te houden ten koste van alles. De voornaamste conclusie uit dat soort van studies is voor mij dat de Vlaamse Confederatie Bouw eigenlijk een onbetrouwbare partner is voor het beleid. Het is misschien toch eens tijd dat ze zich daarvan bewust worden. Want voor een adviesorgaan en voor experts op het terrein, is dit eigenlijk beschamend.

Ik wil er bij deze gelegenheid heel erg toe oproepen, in de eerste plaats bij de minister, om de definities die vandaag worden gehanteerd en de bepalingen die we jaar na jaar hanteren om in Vlaanderen om te gaan met ruimte, stabiel, robuust en betrouwbaar te houden. Ik wil ertoe oproepen om ons niet te verliezen in een creatieve boekhouding, alleen maar om argumenten te vinden die 'à la tête du client' kunnen dienen.

Het probleem is groot genoeg en er zijn meer dan genoeg gronden voor discussies die we nog moeten voeren over oplossingen om het water niet te laten vertroebelen door dit soort van onzin. Minister, ik reken er dan ook op dat u daar heel klaar en duidelijk een lijn in houdt. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Collega's, ik dank jullie voor de vraag. Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik sluit mij aan bij de voorgaande spreker wat de cijfers van de bouwsector betreft. Als de bouwsector op basis van eigen sectorcijfers meent dat we er zijn en dat we achterover mogen leunen, omdat het dagelijks bijkomend ruimtebeslag is afgenomen, is dat inderdaad voor hun rekening en niet voor de onze. Collega's, wij moeten ons houden aan de doelstellingen van de strategische visie van het BRV, namelijk: 3 hectare per dag tegen 2025 en 0 hectare vanaf 2040. Dat betekent dat we nog maximaal 19.000 hectare bijkomend ruimtebeslag mogen innemen. Als we weten dat nog ongeveer 60.000 hectare harde bestemmingen daar ligt te liggen, dan moeten we inderdaad maatregelen nemen om die ontwikkelingen te beperken. We zullen minder dan een derde mogen innemen om de doelstellingen van dat BRV te halen, waarachter we ons toch allemaal scharen en waarover we meermaals in deze commissie hebben vastgesteld dat er consensus is.

Het aanduiden van die WORG's is één actie om die doelstellingen te halen, maar een strikt beleid inzake die woonuitbreidingsgebieden is dat uiteraard ook.

Minister, in uw antwoord had u het over een gedifferentieerde aanpak om dat ruimtebeslag terug te dringen. Ik vind dat goed, met maatregelen die verschillend kunnen zijn naargelang de bestemming. Misschien moeten we dat dan ook koppelen aan andere beleidsdoelstellingen van de Vlaamse Regering en die gebieden schrappen die overstromingsgevoelig of bebost zijn en die in die harde bestemmingen liggen. Op die manier kunnen we twee vliegen in één klap slaan: we behalen de doelstellingen van het BRV en we zorgen ervoor dat we ook de Blue Deal of onze natuurdoelstellingen sneller halen.

We moeten ervoor zorgen dat de situatie niet nog erger wordt, door bijkomend harde bestemmingen vast te leggen. Ook dat stellen we soms nog vast. Minister,

in het regeerakkoord staat duidelijk dat, als we nog ergens open ruimte herbestemmen naar harde bestemming zoals woon- of industriezone, we tegelijk minstens een even grote oppervlakte moeten bestemmen naar open ruimte. Minister, staat u nog steeds achter dat principe?

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Collega's, ik dank jullie voor het stellen van de vraag. Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik ben eigenlijk wel tevreden met uw antwoord. U bent niet van plan om te sleutelen aan de definitie van ruimtebeslag. Dat vind ik heel belangrijk, alleen al omwille van de continuïteit van de cijfers en het kunnen opvolgen van het beleid. Bovendien is de definitie Europees bepaald. Het lijkt mij dan ook heel goed om die te blijven volgen.

Maar meten is weten. Waar het schoentje knelt – en ook de vorige sprekers hebben erop gewezen – is dat er wordt gegoocheld met cijfers. Dat komt deels omdat er maar driejaarlijks wordt gerapporteerd over de evolutie in het ruimtebeslag. Als we echt de vinger aan de pols willen houden, is het heel belangrijk dat we frequenter monitoren vanuit het Departement Omgeving, zodat de bouwfederatie niet zelf met cijfers op de proppen moet komen, die nadien moeten worden tegengesproken. Ik wil erop aandringen om die frequentie op te drijven zodat we jaarlijks kunnen weten wat de evolutie van het ruimtebeslag is en we kunnen zien of het beleid evolueert. Want we hebben nog een lange weg te gaan. Dat hebt u zelf gezegd en dat zeiden de sprekers voor mij ook.

Ik heb mij de afgelopen dagen ergens zorgen over gemaakt. We hebben de afgelopen weken gehoord dat de Vlaamse Bouwmeester zijn visienota heeft voorgesteld. Hij pleit voor die verdichting, voor nieuwe vormen van wonen, zoals collectief wonen. Anderzijds is er ook een rapport verschenen, een bevraging bij jonge mensen naar hun woonwens. Een grote meerderheid van hen gaf aan dat hun woonwens een huisje met tuintje is.

Dat is natuurlijk goed, maar als wij die twee verhalen met elkaar koppelen, kunnen wij dat bieden? En in welke mate werkt u ook op dat verhaal? Werkt u op draagvlakontwikkeling, ook bij jonge mensen die op zoek zijn naar een woning, om het compact wonen, en het collectief wonen – waarvan de Vlaamse bouwmeester nu een verhaal probeert te maken – ingang te doen vinden, en zo draagvlak te krijgen om die bouwshift ook op het terrein gerealiseerd te krijgen? Dus, zijn er ook acties in voorbereiding om het draagvlak daarrond te gaan vergroten?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Collega's, ik ga me niet mengen in de hele cijferdiscussie. Ik vind het vooral belangrijk dat, als er cijfers aangereikt worden, we wel de moeite moeten nemen om die cijfers goed te analyseren. Ik ben ervan overtuigd dat er uit elk cijfer dat aangereikt wordt, mogelijk wel belangrijke informatie kan gehaald worden die we beleidsmatig moeten meenemen in een evolutie, of in eventuele verder besprekingen.

Minister, u hebt aangegeven – u deed dat ook vorige week al in de plenaire vergadering – dat u ernaar werkt om eind dit jaar de studie, en ook het werk van de Taskforce, af te hebben zodat er dan mogelijk een bespreking of definitieve stemming kan gebeuren in het parlement. Ik heb toen ook heel duidelijk gevraagd om daar met enige spoed werk van te willen maken. Het decreet is al geruime tijd in bespreking, we weten dat de uitdaging nog groot is. U geeft dat zelf ook heel duidelijk aan. We weten dat er op het terrein gemeenten klaarzitten om ook effectief aan de slag te kunnen gaan. Er werd al lang aangegeven dat we de nodige instrumenten gaan aanreiken. Ook de beleidskaders spelen hier een heel belangrijke rol. In dezen kan ik u enkel vragen of de Taskforce en de studie van HOGENT

die nu loopt – ik weet niet in welke mate u zelf de opdracht daartoe gegeven hebt en of het er een onderdeel van uitmaakt – effectief tegen het einde van dit jaar klaar zal zijn. Of gaat die tegen de zomer klaar zijn, zodat we dan ook de bespreking kunnen aanvatten? Ik zou graag ook wat meer duidelijkheid krijgen over de timing, omdat ik er wel van overtuigd ben dat er op het terrein vraag is om effectief aan de slag te kunnen gaan. Dat geeft u zelf ook aan.

Een derde element, minister, is de vraag naar ondersteuning. Ze zeggen dat er heel veel harde bestemming is, en dat die misschien omgezet moet worden. We hebben ook een decreet rond de woonreservegebieden. Ik weet niet hoe u tegenover woongebieden staat of hoe u die uitdaging ziet. Op welke manier ziet u de mogelijkheid om de lokale besturen daarin te ondersteunen?

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Bedankt, minister, voor het antwoord. Maar ik wil toch nog even verdergaan op het cijfermateriaal. Als we eenmaal tot een stemming moeten overgaan over dit decreet, over die bouwshift, dan horen we toch de bespreking aan te vatten met het nodige cijfermateriaal dat bij elkaar gebracht wordt, en naast elkaar gezet wordt.

Ik hoor u zeggen dat er nog 43.000 hectare mogelijk is. Maar, als we verdergaan op 5 hectare per dag, dan komen we aan 36.500 hectare. Dan is de vraag: 2040, 20 jaar, wat is het doel? Is het: die 43.000 hectare volbouwen, omdat dat nog mogelijk is? Of gaan we verder op de 5 hectare per dag? Of willen we dat zelfs nog verminderen? Dat moeten we afzetten tegen de voorspelling over wat de bevolkingsaan groei zal zijn. De jonge gezinnen willen allemaal een huisje en tuintje, dat is allemaal goed, maar hoeveel bedraagt de vraag op dit moment? Hoe groot zal de vraag zijn in 2030, hoe groot gaat ze zijn in 2040? Gaan we er met verdichting geraken? Zulke cijfers zijn toch nodig, mochten we op een bepaald moment over die bouwshift moeten beslissen, zodat we die tegen elkaar kunnen afzetten, zodat we duidelijke lijnen hebben, waar ook handhaving tegenover staat.

Als ik mij niet vergis, zullen wij binnenkort hoorzittingen over handhaving hebben. Dus als we die doelstellingen en die timing willen stellen, dan moeten we daartegenover ook de juiste overgang zetten, in die twintig jaar, en mét de correcte handhaving. In welke mate gaan we dat hier als parlementsleden voorgeschoteld krijgen, zodat we daar op dat moment ook een ideologische bespreking aan kunnen vastknopen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel voor de tussenkomsten, collega's.

Collega Pieters, ik sta open voor alles. Ik ga me niet bemoeien met de werkzaamheden van het parlement.

Of de Taskforce tegen eind dit jaar klaar zal zijn? Ik denk dat het wel nodig is, niet zozeer om nog allerlei studies te maken, want ik denk dat alles wel op tafel ligt en dat we nu al die studies en informatie moeten bijeenbrengen in de Taskforce. Het is de bedoeling tegen eind deze week de experts – juristen, planners, financieel experts, ook de vereniging ruimtelijke planners, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG), de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP), enzovoort – mee te nemen. Ik denk zeker dat de mensen van de Hogeschool Gent er ook in moeten, want hun onderzoeksopdracht gaat ook net over hetzelfde: hoe zorgen we ervoor dat we de bouwshift op een goede manier, betaalbaar en realistisch, in de praktijk kunnen omzetten? Ook zij zijn dus gevraagd. Voor alle duidelijkheid, collega Rombouts: de opdracht voor die studie werd niet door mij of het departement gegeven, maar zo'n studie is altijd zeer nuttig.

Het is de bedoeling, als we volgende week beginnen, dat men zes maanden de tijd heeft om al die informatie bijeen te brengen. Dat is dus nog voor het einde van dit jaar. Er zal gekeken worden hoe je de bouwshift op een betaalbare en realistische manier omzet in de praktijk, en ook naar het financiële aspect, waarover ik me natuurlijk wel zorgen maak. De lokale besturen vragen ook of ik daar nog eens naar wil kijken. Vandaar dat ik de VVSG ook meeneem in deze oefening, en dat zij ook in deze Taskforce zitten, net als de VVP, om dit goed en helder voor ons allemaal te maken vooraleer we overgaan tot stemming. Tegen dan zullen we kunnen differentiëren, naargelang de beleidskaders die voorhanden zijn, om de richting aan te geven voor bindende aanbevelingen naar de andere besturen die ook een verantwoordelijkheid hebben om mee de bouwshift te realiseren. Ook lokale besturen, provincies – iedereen die vergunt – is mee verantwoordelijk.

Collega Van Rooy, u vraagt wat ik bedoel met 'onpopulaire maatregelen'. Wel, als we binnenkort die 1600 hectare WORG moeten gaan aanduiden, het watergevoelige openruimtegebied dus, dan is dat een herbestemming van woon- en industriegebied naar WORG. Dat is natuurlijk niet leuk als je zelf eigenaar bent. Als je daar grond hebt voor wonen of industrie, en die wordt herbestemd naar WORG, dan is dat niet leuk. Ook via ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) doen we dat altijd. Als we RUP's maken in Vlaanderen, dan herbestemmen we ook van woonuitbreidingsgebieden naar open ruimte. Dat zijn natuurlijke geen leuke mededelingen die je dan moet doen, dat bedoel ik daarmee.

Ik ben het ermee eens dat we de cijfers goed moeten opvolgen, collega Schauvliege. Ik zal eens nagaan of het iets korter kan dan drie jaar. Men zegt mij dat het onmogelijk is om het jaarlijks te doen, om alle informatie op een goede manier te hebben, enzovoort. Ik wil zeker, samen met de administratie, nog eens bekijken of dat nog iets korter kan. We hebben heel veel woonvormen. Je ziet dat ook wel, dat kangoeroewoningen en andere varianten, dat dit meer en meer opkomt. We blijven dat ook mee promoten, samen met de lokale besturen. Maar ik kan natuurlijk moeilijk de mensen opleggen waar of hoe ze moeten gaan wonen. Elk gezin is anders. De woonnoden wijzigen natuurlijk ook in functie van de gezinssituatie.

Jonge gezinnen hebben meestal nood aan een tuin waarin de kinderen buiten kunnen. Eens de kinderen weg zijn, wil men eerder wat kleiner wonen. Ik denk erover na hoe we die flexibiliteit beter kunnen aanbieden en hoe we dat mee kunnen promoten om op die manier ook een draagvlak voor die bouwshift te creëren.

Collega Pieters, de doelstelling is heel duidelijk: een lineaire afbouw naar 3 hectare in 2025 en 0 hectare in 2040. Dat betekent dat er nog 19.000 hectare ingenomen kan worden en dus geen 60.000 hectare. We zullen dan ook maatregelen moeten nemen om ontwikkelingen te beperken tot die 19.000 hectare. Daarvoor dienen natuurlijk die beleidskaders zoals het Instrumentendecreet enzovoort.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Dank u wel, minister. Voor alle duidelijkheid, collega's, dat jonge mensen een huis met een tuin verkiezen, hoeft niets te zijn om u ongerust over te maken of waar die mensen zich schuldig over zouden moeten voelen. Zeker de coronacrisis heeft aangetoond wat het belang is van een eigen private buitenruimte, zeker als er kleine kinderen in huis zijn, en hoe bevrijdend die kan zijn. Die hoeft niet heel groot te zijn en kan natuurlijk aangevuld worden met gedeelde ruimtes. De opdracht ligt daar vooral bij ruimtelijke planners, bij architecten en lokale besturen om inventief te kijken naar bouwprojecten in hun stad of gemeente. Op zich is die wens van gezinnen geen probleem.

De collega's hebben gelijk. Achterover leunen is geen optie. We hebben nood aan een kader waarbinnen zeker de lokale besturen die bouwshift in regels kunnen

omzetten. Het Witboek BRV dateert van 2016. Ik denk dat de tijd van studeren voorbij is en dat het moment is gekomen om actie te ondernemen. We zijn daarin nog altijd hoopvol wachtende en kijken uit naar de initiatieven die genomen zullen worden.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik noteer dat er opnieuw niet wordt ingegaan op de vraag in hoeverre de aanhoudende bevolkingsgroei deel zal uitmaken van die ontwikkeling en van het Instrumentendecreet. Het verbaast me niet, maar het stelt me natuurlijk wel weer teleur. Het is de olifant in de kamer, zoals ik al heel vaak heb gezegd.

Als ik de Vlaamse bouwmeester bezig hoor – en ik heb daarover een vraag om uitleg in voorbereiding –, dan houd ik mijn hart vast want ik hoor deze minister enerzijds zeggen dat mensen en gezinnen moeten kunnen wonen zoals ze willen, maar volgens de Vlaamse bouwmeester is de toekomst aan cohousing, aan het delen van tuin, auto, wasruimte en keuken en moeten we inderdaad allemaal kleiner gaan wonen en dichter op elkaar. De term verdichting is hier ook al een paar keer gevallen. Dat is ook niet meer dan logisch zolang die bevolkingsgroei niet op een of andere manier wordt beteugeld en er elke tien jaar een stad ter grootte van Antwerpen blijft bijkomen. Dan zal men hoe dan ook kleiner moeten gaan wonen. Dat zal het logische gevolg zijn en dat is een slechte zaak voor de levenskwaliteit.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de inzameling van asbestcement aan huis – 2851 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het gaat om een dossier dat ik al een tijdje in dit parlement opvolg en zal blijven opvolgen. Af en toe komen er me zaken ter ore waarover ik graag de visie van de minister wil horen.

Het antwoord op deze vraag kan eenvoudig zijn als de minister maar wil. Maar ik zal ze eerst stellen. Het gaat om het volgende. Zoals bekend kunnen lokale besturen asbestafbouwprojecten organiseren voor hun inwoners, sport- en jeugdverenigingen, landbouwers, scholen en plaatselijke kmo's. Ze kunnen aankloppen bij de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) voor een subsidie. In een aantal gevallen organiseren de afvalintercommunales dat dan voor de gemeenten. Die projecten maken het voor de eigenaars van woningen of gebouwen makkelijker en voordeliger om asbest sneller te verwijderen.

Asbestafbouwprojecten die lokale besturen kunnen organiseren, zijn het ophalen aan huis van asbestcementen afval in platenzakken of containers, het aanbieden van verpakkingsmateriaal of het organiseren van samenaankopen voor asbestverwijdering of het vervangen van asbesthoudende daken of gevelbekleding of een combinatie daarvan.

Verschillende afvalintercommunales maken gebruik van de OVAM-subsidie om asbestafbouwprojecten te organiseren in hun werkingsgebied.

Het is op zich goed nieuws dat in sommige gebieden die asbestafbouwprojecten succesvol blijken te zijn. Ik zeg dat met heel veel nuance want dat wil zeggen dat

er in die gebieden nogal wat asbest is dat voor afbraak in aanmerking komt. Maar als het dan toch moet, is het beter om het op een veilige manier te doen. We stellen vast dat er afvalintercommunales zijn die via de website laten weten dat er lange wachttijden zijn voor het aanleveren van het bestelde verpakkingsmateriaal. Wachttijden van twee tot drie maanden zijn geen uitzondering en in sommige gevallen is het nog langer. Verontrustender is dat er ook intercommunales zijn die laten weten dat er momenteel geen containers voor ophaling van asbestcement kunnen worden besteld omdat de subsidies daarvoor uitgeput zijn.

Ik heb daarover de volgende vragen voor u, minister. Bent u op de hoogte van de lange leveringstijden voor verpakkingsmateriaal en het niet langer aanbieden van containers voor de ophaling van asbestcement aan huis?

Hebt u zicht op de omvang van die problematiek? Gaat het om enkele afvalintercommunales of lokale besturen of geldt dat voor bijna alle betrokken projecten?

Lange wachttijden en het wegvallen van asbestophaling aan huis zijn drempels voor de eigenaars om asbest op een correcte en veilige manier te verwijderen. Zijn er indicaties dat er minder asbest wordt verwijderd door eigenaars van woningen of gebouwen?

Sommige intercommunales geven aan dat de budgetten voor asbestophaling in containers aan huis uitgeput zijn. Worden er nog nieuwe middelen via de OVAM ter beschikking gesteld om die vorm van asbestophaling aan huis te blijven organiseren? U zult dan in die middelen moeten voorzien, minister. Zijn er lokale besturen of intercommunales die die dienstverlening aanbieden zonder de subsidies van de OVAM? Wat betekent dat voor de tarieven die aangerekend worden voor de ophaling van asbestcement aan huis?

Zult u initiatieven nemen om de ophaling van asbestcement aan huis te blijven garanderen? Aan welke initiatieven dacht u en wat is daarvoor de voorziene timing?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u wel, collega Danen. Ik was zelf niet op de hoogte van het probleem of van de omvang van de langere leveringstijden voor het verpakkingsmateriaal. We hebben dat nagevraagd bij de OVAM en ook zij had dergelijke signalen niet gekregen.

Naar aanleiding van uw vraag hebben we dan de vraag gesteld. Het blijkt dat de verpakkingsleveranciers wel aangeven in het licht van de levertermijn dat sommige lokale besturen hun logo mee op de zakken willen laten drukken. Die bedrukking is een afzonderlijk procedé bij het productieproces en gebeurt soms ook in het buitenland. Daar kan enige vertraging mee gepaard gaan.

De lokale besturen zijn vrij om te kiezen hoe ze die ophaling aan huis concreet organiseren: hetzij met zakken, hetzij met containers, hetzij met een combinatie van beide. De meeste lokale besturen werken met zakken. Meestal rollen de intercommunales de dienstverlening uit voor het overige werkingsgebied. Zo weten we dan ook waaraan dat ligt naar aanleiding van de vraag die u hebt gesteld.

Vorig jaar werden er ons ook lange wachttijden gesignaleerd, als gevolg van de inhaalbeweging na de coronapauze, omdat er toen een tijd lang geen ophaling was. Na de coronapauze kwamen er heel wat inhaalbewegingen binnen die projecten. Dat heeft inderdaad bij sommige lokale besturen of gemeenten tot enige vertraging geleid. De OVAM liet me weten dat er in Vlaanderen gemiddeld een inzameltermijn van enkele weken geldt tussen aanmelding en effectieve ophaling.

Wat betreft het budget, voor 2021 en 2022 heb ik 27,6 miljoen euro aan middelen voorzien voor de subsidiëring van asbestafbouwprojecten bij lokale besturen. Met andere woorden: er zijn voldoende middelen beschikbaar om nieuwe projecten op te zetten en lopende projecten verder te laten lopen. Dus dat kan met die budgetten.

Het klopt dat er enkele lokale besturen waren die een project hebben georganiseerd met eigen middelen. Dat was in afwachting van de goedkeuring van een project dat ze bij de OVAM hadden ingediend. Ze hanteerden daarbij wel gelijkaardige tarieven en de werkwijze als binnen de OVAM-projecten. Dat is heel goed. Zoals eerder gezegd, voorzie ik de komende jaren die 27,6 miljoen euro middelen – dat is heel wat – om de ophaling van asbestcement aan huis te blijven garanderen, op een heel laagdrempelige manier. Dat is ook een goede ontzorging.

Ik vind het ook belangrijk – ik heb dat ook in de commissie gezegd – dat deze projecten gecontinueerd kunnen worden. Ik wil dat ook waarborgen. Als we zien dat die 27,6 miljoen euro niet voldoende is, dan zal ik binnen de budgetten die ik heb, moeten kijken wat we daaraan kunnen doen. Het is wel een ongezien bedrag dat we nu vrijmaken voor de komende jaren.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Dank u, minister, voor uw antwoord. Ik ben blij om te horen dat het blijkbaar niet gaat om een structureel of fundamenteel probleem met financiering. Dat heb ik toch afgeleid uit uw antwoord. Sommige intercommunales geven dat blijkbaar wel aan op hun website. Het is misschien toch goed om dat eens in kaart te brengen en aan hen te laten weten dat dat gewoon niet klopt. Want als er geld wordt voorzien, moeten tussenpersonen of tussenorganisaties niet stellen dat er te weinig geld is en dat ze het daarom niet kunnen doen. Misschien zijn er andere redenen, maar dan moeten ze daar toch transparant in zijn.

Minister, u zegt dat het soms te maken heeft met operationele problemen zoals de bedrukking van asbestzakken. Nu, ik ben heel erg voor vrijheid en laat ons zeggen dat ieder kan doen wat hij wil als hij daar een ander niet mee schaadt, maar daar gaat het hier net om. Ik vind het toch wel heel jammer dat de opdruk van een logo voorgaat op een snelle asbestsanering. Daar heb ik weinig begrip voor. We kunnen het die besturen moeilijk verbieden, maar ik vind het toch wel een vreemde zaak. Zoals u zelf ook al zegt: corona heeft allicht dat soort afbouwprojecten in een stroomversnelling geduwd; mensen plannen in de periode dat het wat rustiger is of op die paar avonden om hun stalletje af te breken. Als je dan heel lang moet wachten, is dat niet motiverend.

Ik hoor ook dat u het graag wilt continueren. Dat is ook een heel goede zaak. Ik wil toch nog een vraag stellen rond een probleem dat er heel erg bij aansluit. Nu is het zo dat mensen of organisaties die graag van een asbestbouwwerkje af willen – zo moet ik het eigenlijk stellen – gebruik kunnen maken van dit systeem. Maar overal te lande zie ik – want ik ben zoals zovelen veel gaan wandelen en fietsen de laatste maanden – heel veel zogenaamde weesasbestgebouwen staan: vervallen loodsen, vervallen stalletjes waar de asbestdaken invallen, grote gaten, verlaten gebouwen met asbest op. Ik denk dat dat niet van vandaag op morgen opgelost kan worden, maar het is goed om ook eens na te denken, en ik wil dat ook met u doen, om te kijken hoe we dat soort gebouwen ook kunnen saneren.

Uit de studies die aan dit project voorafgaan, blijkt ook dat vaste asbest, als die vast blijft, weinig kwaad kan. Maar als het asbesthoudend materiaal natuurlijk heel erg aan het verweren is, komen er problemen via afdruiptzones en kan het natuurlijk gaan waaien. Minister, hebt u plannen om ook iets te doen aan dat soort weesasbestgebouwen, om dat ook aan te pakken, omdat dat toch echt littekens

zijn in ons Vlaamse landschap en omdat dat toch ook een gevolg heeft op de gezondheid van de mensen die in de buurt wonen?

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Dank aan de minister, maar ook aan de vraagsteller omdat hij dat in verband met die ophaling nog eens herhaalt. Minister, u hebt daar redelijk uitgebreid op geantwoord, maar het is natuurlijk nodig dat we daar blijvend de aandacht op vestigen. In de commissievergadering Leefmilieu van 5 november 2019 had u het over de risico's verbonden aan dergelijke afvalophalingen. Ik heb toen ook gepleit voor een strengere overheidscontrole hierop, waarop u antwoordde dat u op dat punt nog een tandje bij moest steken. Ondertussen is er op dat vlak ook al wat gebeurd. U beloofde ook dat u de Omgevingsinspectie extra opdrachten zou geven voor een verscherpte controle, ook op de ophalingen. Ik neem aan dat die controle er is, ook als er vraag is van lokale besturen, dat deze mensen ook gecontroleerd kunnen worden, omdat er – zoals de heer Danen daarnet ook aangaf – nog tal van verweerde gebouwen staan.

Intussen zijn we anderhalf jaar verder. Vandaar een aanvullende vraag: hoe evolueren en hoe evalueert u de resultaten van deze verscherpte controles op asbestophaling en inspectiediensten? Tot welke beleidsbijsturingen op het vlak van dit type afvalophalingen zullen de resultaten van de controles leiden?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, u zet in elk geval een heel goede stap in de juiste richting door voor het eerst zo'n groot bedrag, 27,6 miljoen euro, ter beschikking te houden voor de asbestinzameling en voor de aanpak van asbest. Ik denk dat dit een heel grote stap is, want we spreken inderdaad al vrij lang over dit probleem. Nu zijn er dus echt wel concrete mogelijkheden. Ik hoop inderdaad dat dat bedrag goed besteed wordt. Sommige afvalintercommunales halen inderdaad aan huis op, andere werken met plastic zakken – ik heb de ervaring dat die zakken niet echt handig zijn, dit terzijde. Ik denk dat we hoe dan ook, hoe ouderwets dat ook klinkt, moeten blijven informeren. Ik merk nog altijd dat ook mensen die daar professioneel van op de hoogte zouden moeten zijn, toch nog altijd zeer laks omgaan met bijvoorbeeld asbesthoudende golfplaten, enzovoort. Dus we moeten toch nog altijd sensibiliseren, die met asbest te maken hebben, zoals bijvoorbeeld dakdekkers, informeren en misschien ook nog eens via de gemeente mensen die grote oppervlakten hebben liggen, informeren over de mogelijkheden die er zijn.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Dank u wel, voorzitter. Collega Danen, dank voor de vraag. Daarop aansluitend onderstreep ik inderdaad mee, minister, dat de afvoer van het materiaal natuurlijk een heel belangrijk gegeven is in de continuïteit, dat mensen het belang inzien om inderdaad hun asbest af te voeren. Collega Vandaele verwijst terecht naar sensibiliserende acties die regelmatig herhaald moeten worden, want je bent maar vatbaar op het moment dat het voor jou op dat moment ook interessant is. Het is dus belangrijk dat we regelmatig die sensibiliserende acties, campagnes blijven herhalen. Maar natuurlijk moet je ook op momenten dat er deuken zijn in het ophalen of in het vlot kunnen werken, vaststellen dat het enthousiasme vaak heel snel wordt ingeperkt. Dat gaat ook heel snel rond, dat hebben we ook gemerkt bij de tijdelijke afsluiting van mogelijke ophalingen tijdens corona. Ik begrijp dat dat dan inderdaad door omstandigheden is, maar je ziet dat dat effect heeft op mensen, op hun engagement om dingen op te nemen.

In die zin wil ik de vraag om daar zeker oog voor te hebben mee ondersteunen en blijven inzetten op sensibiliserende campagnes.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, ik dank alle collega's die hierop zijn tussengekomen. Ik weet dat iedereen van jullie bezorgd is over asbest. Ik voel die steun ook in de regering, als we meer centen inzetten voor asbestverwijdering. Want er is helaas heel veel asbest in Vlaanderen. Collega Danen, u hebt het over de terreinen met weesasbest. Als die bijvoorbeeld in handen zijn van openbare besturen, dan kan er een beroep worden gedaan op de subsidies die al zijn voorzien. Het hangt ervan af wie de eigenaar is van dergelijke terreinen. Ik weet niet hoe we dat kunnen doen. Ik kan dat moeilijk vanuit Vlaanderen doen. Ik weet het niet. We moeten eens bekijken of de lokale besturen dat bijhouden. We moeten bij lokale besturen opvragen of zij over die informatie beschikken.

Collega Pieters, we hebben inderdaad dat tandje bij gestoken, met de omzendbrief die de aanlevering van asbest verplicht verpakt maakte. Bij private asbestophalers is de federale arbeidsinspectie bevoegd om hierop toezicht te houden. Collega's, collega Vandaele, op Vlaams niveau bereiden we een nieuwe sensibiliseringscampagne rond asbest voor, om daar breed over te communiceren.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik hoop dat die intercommunales, naar aanleiding van mijn vraag en uw antwoord, vlug zullen terugkomen op het bericht op hun website dat de zakken en containers op zijn, en dat ze zullen aangeven dat dat maar een tijdelijke zaak was. Het is belangrijk dat mensen die iets willen aanpakken, daar ook echt de kans toe krijgen.

Minister, ik heb zelf geen pasklaar antwoord op die weesabest. Zoals u zelf zegt, zou het een goede start kunnen zijn om lokale besturen te vragen om zaken te inventariseren. Want het gaat nooit vanzelf weg. Misschien wel als we driehonderd à vierhonderd jaar wachten, maar het gaat nooit vanzelf weg. Het wordt alleen maar erger en moeilijker om te saneren als we nog veel langer wachten. Met andere woorden, het is nog relatief goedkoop om platen weg te halen die in min of meer goede staat zijn en op een oude loods in een weide liggen. Maar als ze helemaal stuk zijn, met gaten erin en ingevallen, dan wordt het natuurlijk een hele andere orde van kostprijs om dat te saneren. Het is dus nodig om daar iets aan doen.

Ik steun u en de heer Vandaele. Sensibilisering is nog steeds heel erg nodig. Ik stel regelmatig vast dat mensen een vals gevoel van veiligheid hebben rond asbest. We moeten geen paniek creëren, maar wel sensibiliseren, zodat de mensen de risico's juist kunnen inschatten. Want asbest is en blijft een gevaarlijk goedje.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Martine Fournier aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over afgeschreven tweedehandsvoertuigen – 2885 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, tijdens het paasreces zag ik een reportage in het programma Vranckx op Canvas over onze tweedehandsauto's die een nieuw leven gaan leiden in Guinee. De reportage gaf een beeld van het Europese autokerkhof in Afrika. Iedereen die onze natuur een warm hart toedraagt, zal ongetwijfeld de beelden hebben gezien en vinden dat we een oplossing moeten zoeken.

In oktober 2015 bracht ik dit debat al eens ter sprake in deze commissie. Toenmalig minister Joke Schauvliege beloofde strengere regels voor de problematische verkoop van technisch totale verliezen (TTV's) via onder andere het Informex-platform. De minister wist toen duidelijk waar de problemen zaten en ze communiceerde een duidelijk actieplan.

Twee jaar later vroeg ik de minister een stand van zaken. Het moet gezegd: de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) had toen mooi werk geleverd en kon mooie resultaten voorstellen. In het antwoord liet de minister ook weten dat er nog werk aan de winkel was. Ze zei onder andere: "Het federale project van traceerbaarheid kent vooruitgang. Gezien het belang voor het Vlaamse beleid afgedankte voertuigen, stuurde ik op 19 september 2016 een brief naar minister Bellot om het belang te duiden en om aan te dringen op vooruitgang."

Minister, ik ben ervan overtuigd dat er minder TTV's buiten Europa worden versleept, maar wat doen we met de afgeschreven tweedehandswagens van bij ons? Na het zien van deze reportage blijven we allen met veel vragen achter.

Minister, bent u op de hoogte van het probleem?

Plant u nog acties met betrekking tot de TTV's?

Welke initiatieven zult u eventueel nog nemen in verband met de oude tweedehandswagens die worden gedumpt in Afrika?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik ben mij inderdaad bewust van de problematiek. De OVAM heeft daar vorige legislatuur, samen met de bevoegde minister, op ingezet. De OVAM zet er nog steeds vol op in om zowel voertuigen technisch totaal verlies als andere afgedankte voertuigen te sturen naar het netwerk van de Belgische erkende centra. Het nog steeds ontbreken van de traceerbaarheid van voertuigen is echter een heel belangrijke hindernis. Hierdoor is het immers niet mogelijk te weten welke voertuigen als afgedankt moeten worden beschouwd. Deze tracing moet, zoals u zegt, op federaal niveau worden ingevoerd. Ik zal hierover nogmaals in overleg treden met het federale niveau.

Naast de voortzetting van de opvolging van het beheer van voertuigen technisch totaal verlies, blijft de OVAM nieuwe initiatieven nemen om ook andere beheerders van grotere voertuigvloten te sturen.

De OVAM heeft gewerkt aan een omzendbrief over de Vlaamse dienstvoertuigen. Dat is ook van belang.

Daarnaast heeft de OVAM een belangrijke input geleverd bij het ontwerp van de Europese en de Vlaamse mobiliteitsstrategie. Daarin geeft de OVAM weer dat het afvoeren van voertuigen technisch totaal verlies en andere afgedankte voertuigen naar erkende centra een belangrijk element is in het geheel. We doen dat ook in die Vlaamse en die Europese mobiliteitsstrategie.

De OVAM heeft actief deelgenomen aan het milieuprogramma van de Verenigde Naties. Het ging daarbij over de export van tweedehandsvoertuigen naar Afrika om internationaal mee te helpen bij het zoeken en uitwerken van oplossingen. Dat project van de Verenigde Naties heeft als doel criteria op te stellen waaraan voertuigen moeten voldoen om te kunnen worden geëxporteerd, alsook de richtlijnen op te stellen voor zowel de export- als de importlanden. De vijftien West-Afrikaanse landen hebben een importverbod ingesteld waardoor sinds 1 januari 2021 benzine- en dieservoertuigen minimaal een Euro 4-emissieklasse moeten hebben, personen-

voertuigen en lichte bestelwagens maximaal 5 jaar oud mogen zijn en zware bedrijfswagens maximaal 10 jaar. Deze regeling is juridisch nog niet geratificeerd waardoor het verbod niet kan worden afgedwongen bij vertrek. Het is aan de ontvangende landen om hier dus snel werk van te maken. Daar kunnen wij vanuit Vlaanderen verder helaas geen impact op hebben. Maar we blijven dit uiteraard internationaal mee opvolgen, want het is belangrijk dat we, als we hier het nodige doen, nagaan of ook andere Europese landen, en ook breder, ons daarin volgen. De betrokken Afrikaanse landen moeten het ook ratificeren.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, ik dank u voor uw zeer concrete antwoord en uw gedeelde bezorgdheid. Ik ben mij ervan bewust dat dit een probleem is dat Vlaanderen niet alleen kan oplossen en dat er vanuit Europa de nodige initiatieven zullen moeten worden genomen om dit aan te pakken.

U zegt in uw antwoord dat u opnieuw contact zult opnemen met het federale niveau. Minister, ik weet niet of u daar nu een antwoord op kunt geven. Maar minister Schauvliege zei in 2016 dat zij al contact had opgenomen met de toenmalige minister Bellot. Bent u op de hoogte van een eventueel antwoord of concrete stappen die in de tussentijd al zouden zijn gezet door de Federale Regering of de huidige minister van Mobiliteit? Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Dank u voorzitter, ik wil kort even aansluiten bij de vraag van collega Fournier. Minister, ik moet toegeven dat ik opnieuw zeer sterk geschrokken was van de wijze waarop onze haven opnieuw speelt in dit circuit. We hebben onder andere al een discussie gehad in deze commissie rond plastic afval en de controle daarop.

Ik heb begrepen dat u aangeeft dat u een probleem hebt om te kunnen controleren, omdat traceerbaarheid een knelpunt is en u dus moeilijk kunt nagaan welke voertuigen als totaal afgedankt moeten worden beschouwd. Minister, ik stel me in dezen toch wel de vraag of er überhaupt controle is op deze transporten, op deze uitvoer? Hoe gebeurt die dan momenteel? Op welke manier wilt u daar werk van maken? Als we dit zien vertrekken vanuit Vlaanderen, met ook leed aan de andere zijde, bij aankomst, dan moeten we toch wel kijken wat we zelf effectief kunnen ondernemen op dat vlak. Vandaar mijn vraag, minister:

Hoe kijkt u vandaag tegen dat handhavingsbeleid aan? Wordt er vanuit Vlaanderen ook gehandhaafd, en hoe gaat u dat verder vormgeven?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u wel, collega's. Men zegt mij dat de laatste jaren en maanden helaas geen stappen zijn gezet in de traceerbaarheid. Voor het opzetten van die traceerbaarheid is een KB nodig, in uitvoering van de federale wet op de Kruispuntbank van Voertuigen. Dat hebben we nodig. Ik zal nog eens een initiatief nemen. Misschien is men nu, naar aanleiding van deze reportage, meer bereid om daarin wat voortgang te maken. Ik wil dat zeker doen, dus ik ga een initiatief nemen naar de federale collega.

Wat de handhaving betreft: het is natuurlijk de douane die daarin handhaaft, maar wat wij al doen is de keuringsattesten opvragen, en daarop wordt gecontroleerd. Dat is belangrijk. Alles wat uitvoer betreft is een belangrijke verantwoordelijkheid bij de douane, maar ook op die punten is er wel een samenwerking tussen verschillende diensten.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Nogmaals bedankt, minister. Ik zal zeker niet nalaten om binnen x aantal tijd een opvolgingsvraag hierover te stellen. Dank u wel om dit nog eens op te nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de ontharding van voortuinen – 2889 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het ontharden van voortuinen – 2939 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Dank u, voorzitter.

Tijdens de paasvakantie ontstond er heel wat ophef rond een beslissing van het stadbestuur van Lier. Dat besliste dat een dertigtal voortuinen in de stad opnieuw onthard moeten worden. De bewoners hadden hun voortuin betegeld of er kiezels gelegd, vaak om een extra parkeerplek voor de deur te creëren. Dat mag niet zomaar in Lier en dus kregen de betrokken bewoners een brief van het stadsbestuur dat de voortuinen opnieuw onthard moeten worden. Meerdere bewoners en eigenaars reageerden onthutst op dit nieuws en verwezen naar het gebrek aan parkeerplaatsen in de buurt en het feit dat ze reeds heel wat inspanningen deden voor het milieu.

Blijkbaar staat de stad Lier niet alleen in haar voornemen om bewoners te verplichten hun voortuin te ontharden. De minister kondigde in oktober 2020 al aan dat ze eraan denkt om verharde voortuinen in heel Vlaanderen te verbieden. Dat is op heden enkel het geval in een aantal steden en gemeenten, zeker niet op het hele Vlaamse grondgebied. Volgens de minister helpt 'elke vierkante meter steen die wordt vervangen door groen'.

Mijn vragen:

Steunt u de beslissing van het stadbestuur van Lier om die gezinnen te verplichten hun voortuin te ontharden?

Staat u nog steeds achter uw voornemen om een algemeen verbod op de verharding van voortuinen in Vlaanderen in te voeren?

Indien ja: wanneer wilt u dit verbod dan invoeren?

Zitten er andere onthardingsmaatregelen in de pijplijn die voorrang hebben op dit mogelijk algemene verbod?

Zal elke vorm van verharding, inclusief ook grind, bijvoorbeeld, meegenomen worden in een dergelijk verbod?

Zal het verbod gelden vanaf een bepaald percentage verharding in de voortuin of zal het een absoluut verbod zijn?

Zullen bepaalde types of soorten voortuinen een uitzondering kunnen genieten op een mogelijk verbod? Zo ja, welke en waarom?

Tot slot, als bijvraag bij de tweede vraag: zal het verbod ook gelden voor voortuinen die op dit moment reeds verhard zijn? Indien ja, vreest u dan niet dat een groot aantal mensen hun voortuin nog zal willen verharden voor het algemeen verbod in werking treedt?

Hebt u al een impactstudie gelanceerd over de impact van een dergelijke maatregel op de grondwaterstanden en bepaalde al dan niet klimatologische paramaters in Vlaanderen? Indien ja, wat waren de resultaten? Indien niet, mogen we die studie nog verwachten?

Zal een algemeen Vlaams verbod op verharde voortuintjes volgens u het draagvlak voor ontharding in Vlaanderen ten goede komen? Indien ja, op welke manier?

Welke andere stappen om de ontharding in Vlaanderen te bespoedigen plant u nog te nemen? Denkt u daarbij aan andere verhardingsverboden of eerder aan incëntivering?

Hoe geeft de Vlaamse overheid zelf het goede voorbeeld op het vlak van ontharding? Welke maatregelen hebt u al genomen sinds het begin van deze legislatuur en welke wilt u desgevallend nog nemen?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Collega Van Rooy heeft daarnet al verwezen naar de actie in Lier, die de nationale media haalde en waarbij de gemeente stelt dat de verharding in voortuinen opgebroken moest worden. Ze haalt aan dat ze de verharding in voortuinen niet vergunt, niet uit wateroverwegingen, maar omdat het belemmerend zou zijn voor openbare parkeerplaatsen, die niet meer gebruikt zouden kunnen worden. Lier heeft in het jaaractieplan Handhaving opgenomen dat de illegaal verharde voortuinen een prioriteit zijn. De gemeente geeft aan dat ze er geen heksenjacht van wil maken, maar dat ze ingrijpt wanneer ze klachten ontvangt.

Minister, u hebt op hetzelfde moment uw plan om het verharden van voortuinen te verbieden aangekondigd. U gaf aan dat dat een onderdeel van de Blue Deal is. Ontharding is daarin een heel belangrijk element en ook voortuinen kunnen daar een belangrijke rol in spelen. Sommige gemeenten nemen daarvoor vandaag al maatregelen.

Daarom, minister, stel ik u graag een aantal vragen. Hoe wilt u de lokale besturen stimulansen geven en ondersteunen om verhardingen in voortuinen af te bouwen en/of wilt u dat eerder totaal verhinderen met een afdwingbaar kader? Hoe ziet u dat concreet en welke kwantitatieve doelstelling wat betreft de oppervlakteverharding en infiltratiemogelijkheden wilt u daarmee bereiken?

Een aantal lokale besturen hebben een preventief actief beleid over de voortuinen uitgebouwd, andere werken eerder reactief op basis van klachten. De kans bestaat dat er een ongelijke behandeling komt tussen verschillende gemeenten, maar ook van verschillende perceeleigenaars binnen een gemeente, omdat er over de ene een klacht binnenkomt, maar over de andere niet. Hoe zult u als minister de gelijkheid in behandeling bewaken enerzijds en er anderzijds voor zorgen dat er toch maatwerk mogelijk is naargelang de specifieke lokale situaties?

In welke initiatieven en concrete beleidsinstrumenten voorziet u alsnog om de verhardingen in onder andere tuinen af te bouwen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: We hebben het daarover in deze commissie vaak gehad en iedereen heeft het belang van ontharde ruimte in de bebouwde omgeving ook benadrukt. We moeten de ambitie hebben om in onze bebouwde ruimte sterk in te zetten op vergroening en waterinfiltratie. Er zijn heel wat maatregelen nodig in en rond woningen en gebouwen om dat te realiseren. Het kan gaan over groendaken, wadi's, natuurlijke tuinen, groene gevels enzovoort.

Het belang en nut daarvan is op verschillende beleidsniveaus ondergewaardeerd en verwaarloosd. Je merkt nu dat heel wat lokale besturen daar zelfs een eigen reglement over hebben. Op zich steun ik dat. Sommige lokale besturen stellen dat je maar een derde van de voortuin mag verharderen. Er zijn verschillende combinaties, ook in steden. Al die lokale initiatieven om overtollige verharding tegen te gaan, zijn een goede zaak. Ik kan me voorstellen dat lokale besturen erop toezien of de verharding al dan niet illegaal is. Dat is de normale gang van zaken.

Wat betreft de Blue Deal, collega Van Rooy, heb ik nooit gezegd dat ik een algemeen verbod zal invoeren voor alle voortuinen. Het zou ook een beetje raar zijn dat ik als het ware een keizerlijk decreet zou invoeren en vanuit Vlaanderen zou beslissen wat er met de tuin van de mensen zal gebeuren. Zo werkt het niet. We hebben in de Blue Deal wel gezegd dat we zullen onderzoeken of het relevant is om via een gewestelijke verordening de verharding van voortuinen op een andere manier te bekijken en of er andere beleidsmaatregelen mogelijk zijn. Je kunt ook werken met waterpasserende maatregelen. Er zijn heel wat innovatieve technieken die op dit moment nog veel te weinig bekend zijn. We willen kijken wat er vandaag in de meeste lokale besturen aanwezig is. Ik kan me voorstellen dat er in steden andere reglementeringen zijn dan op het platteland. Ik zal niet vanuit Vlaanderen een algemeen verbod opleggen. Ik heb dat ook gelezen in de krant en ik vind dat ook heel raar. Ik weet niet vanwaar dat komt. Je moet niet altijd alles geloven wat er in de kranten staat.

Wat we wel aan het doen zijn, is het onderzoeken van beleidsmaatregelen. Daar horen ook beleidsmaatregelen bij die mensen ondersteunen, stimuleren of belonen als ze groen-blaue maatregelen nemen op hun perceel. Dat gaat bijvoorbeeld over instrumenten die burgers en bedrijven kunnen helpen om de juiste maatregelen specifiek voor hun perceel te kiezen, met aandacht voor kwaliteit en voor een combinatie van groene en blauwe aspecten. Burgers en bedrijven die daarvoor inspanningen doen, zouden daar ook een voordeel voor moeten kunnen krijgen. In die zin onderzoek ik de mogelijkheden om bijvoorbeeld een infiltratiebonus in te voeren.

We zijn dat momenteel nader aan het bekijken. Het gaat veeleer om de vraag hoe we stimulerend kunnen werken. Vanuit de Blue Deal hebben we ook gezegd dat we 20 miljoen euro vrijmaken om dat in de praktijk om te zetten. Momenteel zijn we dus de mogelijkheid van een infiltratiebonus aan het bekijken. Nogmaals, ik ben zelf geen voorstander van te veel betutteling of regelnevel, maar er is daar in het verleden te weinig aandacht aan besteed. Mensen hebben daar, voor alle duidelijkheid, geen schuld aan, maar in de toekomst moeten we kijken hoe we de switch kunnen maken. Die gaat natuurlijk ook over het meegeven van informatie en bewustmaking. Vandaag de dag is er bijvoorbeeld ook het initiatief 'Maai mei niet', al is dat wel iets anders. Daarin vraagt men om een stuk van je gazon eens te laten groeien. We hebben nood aan goede bewustmakingscampagnes. In Vlaanderen zijn er ook de Tuinrangers, die op een heel laagdrempelige manier aan bewustmaking doen. Het is de bedoeling om op die manier mensen, zeker bij de aanleg van een nieuwe tuin, te laten kijken naar nieuwe waterpasserende technieken, om niet alles te verharderen en om hen daarin te stimuleren. In die zin onderzoek ik de mogelijkheid van zo'n infiltratiebonus.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik onthoud dat het alleszins geld zal kosten: 20 miljoen euro, als ik mij niet vergis. Ik denk niet dat ik een antwoord heb gekregen op de vraag hoe de Vlaamse overheid zelf het goede voorbeeld geeft wat betreft ontharding. Welke maatregelen werden er tijdens deze legislatuur al genomen en welke maatregelen zullen er desgevallend nog worden genomen met betrekking tot de ontharding? En ik huiver toch een beetje als ik termen zoals 'illegale verharding' hoor.

Minister, ik noteer ook dat u zelf geen verbod wilt invoeren. Ik slaak daar een zucht van verlichting bij. Maar tegelijkertijd juicht u wel toe dat lokale besturen, afhankelijk van een aantal parameters, zoals of het eerder een stedelijk gebied is of een dorp of platteland, bepaalde verboden hebben ten aanzien van de inwoners met betrekking tot wat zij al dan niet doen met hun voortuintjes. Minister, dat lijkt mij, als ik dat mag zeggen, toch tegenstrijdig. Het Vlaams Belang hanteert een zeer eenvoudig principe, u weet dat. Wij hebben dat al op heel wat zaken toegepast: 'Baas in eigen tuin'. 'Baas in eigen land', dat kent u van ons. 'Baas in eigen huis of bedrijf', naar aanleiding van de praktijktesten. Maar nu dus ook: 'Baas in eigen tuin'.

U zult geen verbod invoeren, maar lokale besturen zullen dat wellicht, onder druk van de klimaathysterie, wel steeds meer doen. U zult daar centen voor uittrekken, om mensen te motiveren. Oké, het is geen verplichting, maar er zal toch geld naartoe vloeien. Ook initiatieven zoals 'Maai Mei Niet' en die potsierlijke Tuinrangers waarover u het hebt. Misschien is een betere slogan dan 'Maai Mei Niet' 'Moei u niet'. En dan heb ik het natuurlijk over de overheid. Stop met dat zich moeien en met die betutteling, waar u zelf zegt tegen te zijn maar waar u natuurlijk wel vrolijk aan meewerkt. Getuige uw applaus of uw steun voor dit soort initiatieven. Laat de mensen met rust en laat ze met hun tuin doen wat zij zelf willen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Het gaat mij niet over wie baas is, maar wel op welke wijze we kunnen samenleven op een zo goed mogelijke manier.

Minister, ik moet toegeven dat ik, toen ik de communicatie las, ook wel wat bezorgd was: oei, wie heeft hier welke bevoegdheid en hoe gaan we daarmee om? Gaan we vanuit Vlaanderen dat totaalverbod opleggen, ja of neen, en hoe gaat dat vorm krijgen? Wat is de rol van het lokale bestuur en wat is de rol van de Vlaamse overheid? Vandaar ook mijn vragen.

Ik heb net van u vernomen dat het niet uw bedoeling is om een algeheel verbod op verharding in voortuinen op te leggen. Ik ben er wel van overtuigd dat we de mensen bewust mogen maken van het feit dat we moeten proberen toe te werken naar een minimale verharding. Dat is trouwens een van de uitdagingen van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Het is belangrijk ten aanzien van de burgers dat we een goede sensibilisering organiseren. Maar we moeten dat ook doen ten aanzien van ontwikkelaars en gemeenten. Wanneer een woonwijk wordt uitgetekend of vormgegeven of wanneer er eventueel verdichtingsprojecten zijn, gaat men misschien zoeken naar een maximale verharding door toedoen van de beperkte ruimte die er is. Er is dan misschien niet genoeg ruimte om de auto of de wagen te plaatsen en dergelijke meer, om het levenscomfort van de burger een plaats te kunnen geven. Bij een goede planontwikkeling kun je dat voorkomen vanaf het begin. Sensibilisering is op dat vlak dus heel belangrijk.

Minister, u hebt net twee beleidsinstrumenten genoemd: enerzijds de gewestelijke verordening waarmee u eventueel zou willen werken en anderzijds de infiltratiebonus. Minister, u weet dat ik vorig jaar ook al duidelijk heb aangestipt dat ik de infiltratiebonus een belangrijk instrument vind om meer mogelijkheden te creëren voor meer infiltratie en minder verharding. Dat is veel ruimer dan enkel naar voortuinen kijken. Dat kan echt een ruim instrument zijn. Ik begrijp daar heel goed de doelstelling en ik hoop dat daar ook snel vooruitgang kan worden geboekt. Maar wat betreft de gewestelijke verordening is het mij niet helemaal duidelijk wat u daar precies in zou willen opnemen of wat u daar nog zou willen organiseren. Kunt u daar nog iets meer duiding bij geven?

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, dank u voor uw antwoord. Wij zijn natuurlijk ook reuzebenieuwd naar die infiltratiebonus. Dat lijkt een zeer interessant instrument om mensen te stimuleren om verharding uit te breken.

Ik heb een vraag over wat wij zelf als Vlaamse overheid doen. Een aantal weken geleden heb ik u al gevraagd of u met minister Peeters wilde spreken. Ik had haar de vraag gesteld in welke mate zij werkt aan ontharding met de NV Zeekanaal en het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV). Toen kwam twee keer het antwoord dat die twee administraties daarrond geen specifieke doelstellingen hadden, terwijl dat toch twee administraties zijn die heel wat verhardingen aanleggen. Minister, hebt u met minister Peeters en bij uitbreiding met alle ministers van de Vlaamse Regering hierover al een gesprek gehad om zeer concrete doelstellingen inzake ontharding op te nemen in ieders beleidsdomein? Het lijkt mij heel belangrijk dat de Vlaamse overheid ook het goede voorbeeld geeft.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Collega's, ik wil in de plaats van mijn lieve collega Freya Perdaens toch even aansluiten bij deze interessante vraag en bij de bijkomende vragen van de collega's.

Mijn tussenkomst sluit aan bij de bijkomende vraag van collega Rombouts over de plannen over de gewestelijke verordening in verband met de verharding van voortuinen. Minister, ik las in documenten over de Blue Deal dat het de bedoeling is om verharding maximaal te voorkomen – niet te verbieden, maar maximaal te voorkomen. Er bestaan nu allerhande lokale verordeningen. Het is misschien in die zin wel relevant, zoals u zelf schrijft in die documenten, om te onderzoeken of het niet beter is om dat via een gewestelijke verordening algemeen te regelen, dan dat er in elke gemeente andere regels of verordeningen van toepassing zullen zijn. Kunt u daar wat meer uitleg over geven?

Collega Van Rooy, ik vind het een beetje jammer dat u het zo negatief frame. Ik zie op het terrein zelf die mental switch op het vlak van de ontharding. Daar moeten wij meer op inzetten. De mensen geraken wel mee met dat verhaal. Ze zijn ervan overtuigd dat een oprit niet volledig verhard moet zijn: je kunt evengoed proper binnenkomen of binnenrijden met een waterdoorlatende verharding. De sector speelt daar ook op in met nieuwe materialen. Ik vind het een beetje jammer dat dit zo wordt geframed. Ik zie in de praktijk echt burgers die mee zijn. Zeker bij nieuwe projecten zie je steeds minder dat de opritten volledig worden verhard. Op dat vlak moeten wij die mental switch hebben. Die is ingezet. Meer sensibilisering is zeker welkom. Dat kan een positief verhaal zijn in plaats van een negatief verhaal. Als de voortuin niet volledig verhard is maar waterdoorlatend, en groene stukken bevat, levert dat een veel aangenamer straatbeeld op. Dat is ook belangrijk voor het fijn stof. Zeker in stedelijke contexten heeft dat alleen maar voordelen. In gebieden waar ze af en toe bij hevige regenval een overstroming hebben, is die mental switch al veel verder dan zoals het hier geframed wordt.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik denk dat iedereen behalve collega Van Rooy het belang inziet van groen en van blauwe dooradering. Ook zijn er vandaag nieuwe technieken voor waterpasserende maatregelen. Ik steun dat. Ik vind het belangrijk dat we de switch naar de toekomst maken, dat we daar aandacht aan besteden, dat we dat stimuleren. Ik zal zelf niet met geheven vingertje naast een oprit gaan staan. Maar ik vind het wel, collega Van Rooy, de taak van de overheid om goed te informeren wat er allemaal bestaat, waarom het goed is om bij verhardingen in te zetten op infiltreren en op zaken die wel water laten passeren. Je moet duidelijk maken waarom een stukje groen belangrijk kan zijn. U vindt dat allemaal belachelijk, maar ik vind dat het de taak is van de overheid om de mensen en de burgers daarover te informeren.

'Maai Mei Niet' is een initiatief van het middenveld. En waarom niet? Als het middenveld zo'n initiatief neemt, dat is pure sensibilisering. Dat is informatie meegeven. Ik zie niet in waarom u daar zo negatief over bent. Ik weet dat u graag baas bent over van alles. U mag dat van mij zijn, maar u mag mij niet verhinderen om toch op een juiste manier de juiste informatie mee te geven, waarom dat belangrijk is als mensen hun woningen in de toekomst gaan renoveren. Er is een hele switch. Daarom vind ik het goed dat wij van in het begin informeren waarom dat belangrijk is. En als men dat niet wil, dan moet men dat niet doen. Het begint bij informeren en sensibiliseren. Ik zie het wel als een taak van de overheid om objectieve informatie te geven.

De overheid heeft een programma als 'Operatie Perforatie', samen met andere overheden, collega Schauvliege. Ook is er 'Vlaanderen breekt uit', samen met lokale besturen. We zien daar de laatste jaren heel wat initiatieven die van onderuit komen. Men vergroent de pleinen. Ook scholen doen dat, collega Van Rooy. U kunt daartegen zijn, maar heel veel scholen vergroenen hun speelplaats. Dat is aangenamer voor kinderen. Als moeder kan ik dat alleen maar beamen. Als zij dat willen doen, waarom zouden wij dat dan niet mee ondersteunen? Dat is toch fijn voor die kinderen, dat zij in een fijne, groene omgeving hun tijd kunnen doorbrengen, in plaats van op beton, wat vroeger de normale standaard was? Ik denk dat dat een goede evolutie is. Wij moeten daarover voldoende juiste informatie geven, ook over die groene speelplaatsen.

Collega Schauvliege, de voogdijminister en de bevoegde leidende ambtenaren van De Vlaamse Waterweg zitten ook mee in de taskforce. Zij moeten ook een bepaald onderdeel van de Blue Deal uitwerken. Er zijn bijvoorbeeld bepalingen opgenomen in de typebestekken van AWW, ook de bestekken voor de wegenbouw. Er zitten nog wel bepalingen in waarover mijn collega en ook andere collega's bevoegd zijn. Ik hoop dat we op die manier alle potentieel dat we in Vlaanderen hebben, zowel bij de lokale besturen als bij scholen, kunnen benutten. We zien ook heel veel bedrijven die dat uit zichzelf doen. Ze vergroenen hun werkomgeving en leggen wadi's aan. Dat is ook veel aangenamer en plezieranter voor de werknemers. Ik ben al naar een paar heel mooie initiatieven gaan kijken die puur vanuit het bedrijfsleven zijn genomen. De switch is er wel. Op zich is dat goed. De Vlaming beslist uiteraard wat hij doet. Maar als wij de Vlaming kunnen meekrijgen in de switch, in de golf die aanwezig is, om in een aangename omgeving aanwezig te zijn, dan is dat de juiste manier.

Collega Rombouts, wij zitten ook met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) samen om te bekijken hoe we dat kunnen doen. Nu nemen heel veel lokale besturen initiatieven in hun reglement. Dat is op zich goed, want er zijn inderdaad verschillen naargelang waar je woont. Je ziet ook meer en meer gevel- en dakvergroening. Samen met de VVSG zullen we bekijken of er nood is aan een initiatief op gewestelijk niveau om alles te stroomlijnen. Die gesprekken lopen. Met

professor Patrick Willems bespreken we alles wat met de infiltratiebonus te maken heeft. Dat zijn zo van die stimulansen die zeker in het begin veel kunnen doen.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Het is wel straf dat een minister die de term 'illegale verharding' in de mond neemt met betrekking tot iemands voortuin tegelijkertijd heel de tijd zegt dat ze niets wil verplichten en dat ze zich niet wil moeien en dat ze alleen maar wil sensibiliseren en informatie geven. Zoals vaak komt dat er natuurlijk alleen maar op neer dat dat een vorm is van softe dwang. Daar wordt veel geld tegenaan gegoooid, met een zogenaamde infiltratiebonus. En dan wordt ook de verantwoordelijkheid bij de lokale besturen gelegd, die dan bepaalde verhardingen illegaal maken. Minister Demir, ik zou denken dat u zich daartegen uitspreekt. Zeker wanneer u ziet – ik heb het voorbeeld aangehaald – dat er in Lier dertig mensen vragen wat ze moeten doen. 'Wij hebben hier onze eigen voortuin. Baas in eigen tuin.' Ik wil daar geen baas over zijn. Ik heb principes. Ik vind dat mensen baas mogen zijn over hun eigendom, baas moeten zijn over hun eigendom: hun tuin, hun huis, hun bedrijf, wat dan ook. En dan moeten ze opeens ontharden. Omdat ze hun auto niet op straat kunnen zetten, hadden ze hun voortuin verhard. Mag niet! Illegaal! Minister Demir, u spreekt zich daar niet tegen uit. Dat is heel veelzeggend.

Ik hoor hier de postmoderne term 'mental switch'. Die zal er inderdaad komen als u er maar genoeg propaganda rond voert met de hulp van de mainstream media, als u er maar genoeg belastinggeld tegenaan gooit. Dan zal die mental switch er wel komen. Maar vergeet niet dat de Vlaming nog altijd een baksteen in zijn maag heeft en uiteindelijk nog altijd baas wil zijn over zijn eigen eigendom – en terecht! U zult deze mensen tegen de borst blijven stoten met al deze flauwekul en ik zal mij aan de kant van die mensen blijven scharen en daar kritiek op blijven leveren.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Collega's, het debat heeft hier enige uitklaring gegeven over een aantal uitspraken of alleszins weergaves in de kranten. Minister, ik heb begrepen dat u heel duidelijk zegt dat u geen algemeen verbod zult opleggen voor verhardingen in voortuinen, maar dat u overweegt om eventueel wel het instrument van de gewestelijke verordeningen te bekijken. U bent daarover ook in overleg met de VVSG. Ik denk ook te begrijpen dat u zegt dat er een beperking moet komen van de soorten materialen, waardoor er toch een minimale infiltratie mogelijk is in deze zones. Ik ga ervan uit dat we dat verder zullen kunnen opvolgen zodra daar meer duidelijkheid over is. Daarnet heb ik ook al aangegeven dat we met betrekking tot de infiltratiebonus vorig jaar al voorstellen hebben geformuleerd. Ook daar kijken we zeker ook uit naar de verdere discussie.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.